

- A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd: Overleg
PO Aarst geweest
B. Er is wel overeenstemming

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)
Tussentijdse evaluatie koopzondagen

---

1. Aanleiding.

Op 22 januari 2013 werd het raadsvoorstel om voor een proefperiode de wekelijkse koopzondag mogelijk te maken aangenomen door de gemeenteraad. De proefperiode geldt voor 2 jaar met een tussentijdse evaluatie na 1 jaar. Op maandag 1 april 2013 (tweede paasdag) trad het nieuwe beleid in werking nadat evaluatiecriteria, opgesteld door de raadscommissie Economische en Sociale Zaken, waren aangenomen. Daarom wordt de tussentijdse (beperkte) evaluatie (zie bijlage) conform afspraak nu aan u voorgelegd.

2. Relatie met bestaand beleid.

In de Economische Visie zet de gemeente in op het behoud van een stevig fundament en brede structuur door ondernemers te faciliteren, meer flexibiliteit te bieden en van buiten naar binnen te denken. Daarnaast heeft de gemeente zich gecommitteerd om in te zetten op de belangrijkste randvoorwaarden op ruimtelijk (bereikbaarheid, vestigingsklimaat), sociaal (arbeidsparticipatie, onderwijs) en mentaal gebied (open houding, experimenteerruimte). Om de economische positie van Maastricht te onderscheiden en te stimuleren is ervoor gekozen om extra in te zetten op drie speerpunten:

- Het versterken van de internationale concurrentiepositie van Maastricht door te investeren in kennis en innovatie (kennisstad)
- Het versterken van de relatie tussen economie en cultuur (cultuurstad)
- Maastricht verder uit te bouwen als ontmoetingsstad voor het nieuwe werken, winkelen en bezoeken (bezoekersstad)

Eén doelstelling vanuit deze economische visie is om Maastricht te houden in de top-3 van beste winkelsteden. De modernisering van winkeltijden is één van de praktische uitwerkingen van deze doelstelling.

Met het vrijgeven van de wekelijkse zondagopenstelling per 1 april 2013 wil Maastricht haar toeristisch profiel als bezoekstad versterken. Want de mogelijkheid tot winkelen op zondagmiddag ondersteunt het toerisme naar Maastricht en houdt Maastricht zodoende aantrekkelijk als toeristische bestemming (ook voor het verblijfstoerisme).

3. Gewenst beleid en mogelijke opties.

Met het vrijgeven van de wekelijkse koopzondagen wil de gemeente Maastricht, het toerisme en Maastricht als winkelstad ondersteunen. De stad wil men door deze maatregel zodoende behouden en versterken als aantrekkelijke toeristische bestemming en winkelstad.

4. Duurzaamheid en gezondheid.

Niet van toepassing

5. Personeel & Organisatie.

Het wekelijkse vrijgeven van de koopzondagen zorgt voor extra inzet van personeel bij handhaving, reiniging, verkeersregelaars, tunneltoezicht, technisch onderhoud parkeerautomaten en het openstellen van de fietsstallingen. Hiervoor zijn extra kosten gemaakt en deze worden in de tussentijdse evaluatie koopzondagen geanalyseerd (zie bijlage).

6. Informatie en automatisering.

Niet van toepassing

7. (Duurzame) aanbestedingen.

Niet van toepassing

8. Beheersparagraaf IBOR.

Niet van toepassing

9. Financiën

Financiële criteria hebben betrekking op de kosten van de inzet en gebruik van:

- Verkeersregelaars
- Handhavers
- Reiniging
- Parkeerautomaten
- BezoekersParkeerPas (BPP)
- Openstelling fietsstallingen
- Bemensing tunneltoezicht

Behalve kosten worden ook extra inkomsten gegenereerd tijdens de koopzondagen door inkomsten uit parkeren. In de begroting is hierbij uitgegaan van een bezettingsgraad van 50%. Onderstaande tabel laat de begrote kosten en opbrengsten zien n.a.v. het vrijgeven van de koopzondagen. Dit resulteerde in een sluitende begroting voor de koopzondagen.

Begroting n.a.v. vrijgeven koopzondagen

Omschrijving	Kosten op jaarbasis (€)	Opbrengsten op jaarbasis (€)
Inzet handhavers	€ 75.000	
Reiniging	€ 42.000	
Openstellen fietsstallingen	€ 12.000	
Verkeersregelaars	€ 21.500	
Bemensing tunneltoezicht	€ 11.250	
Overig i.r.t. Parkeerautomaten	€ 38.250	
Extra parkeerinkomsten		€200.000
Totaal	€200.000	€200.000

In de tussentijdse evaluatie (zie bijlage) zijn deze financiële criteria geanalyseerd. Hieruit blijkt dat de opbrengsten ruim boven de begrote opbrengsten uitkomen. Ook de kosten komen hoger uit dan begroot. De meerkosten worden gecompenseerd door de meeropbrengsten. Het resultaat van de opbrengsten en kosten is €296.210 positief ten opzichte van de begroting.

Overzicht kosten en opbrengsten n.a.v. vrijgeven koopzondagen

Begrote extra jaarlijkse kosten (€)	Feitelijke extra jaarlijkse kosten (€)	Begrote extra (parkeer)opbrengsten op jaarbasis (€)	Feitelijke extra opbrengsten op jaarbasis (€)
€ 200.000	€ 293.606	€ 200.000	€ 589.816

10. Voorstel.

De tussentijdse evaluatie kan, zoals het amendement winkeltijden aangeeft (behorende bij raadsbesluit 02-2013 inzake winkeltijden), ertoe leiden dat het besluit om een wekelijkse koopzondagen voor de hierin geïnteresseerden ondernemers wordt teruggedraaid. Gezien de analyse van de niet-financiële en financiële criteria is daar momenteel echter geen aanleiding voor.

Wij stellen dan ook voor:

- In te stemmen met de collegenota en de Tussentijdse evaluatie koopzondagen en deze d.m.v. bijgaande (concept)brief informatief toe te zenden aan de commissie ESZ.
- Het positieve saldo van de meeropbrengsten en meerkosten ten gunste brengen van de het mobiliteitsfonds.

11. Vervolg / Planning.

Er staat een uitgebreide evaluatie van de wekelijkse koopzondag gepland in het voorjaar van 2015. In de uitgebreide evaluatie worden o.a. de invloed van de aanvullende culture programmering tijdens de koopzondagen onderzocht, invloed weersomstandigheden alsmede de beleving van de bezoekers en bewoners, druktebeeld, herkomst en besteding bezoekers, omzetcotontwikkeling in de detailhandel, werkgelegenheid en andere zaken geëvalueerd.

Tussentijdse evaluatie koopzondagen

22 mei 2014

Gemeente Maastricht

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave	3
2	Inleiding	5
2.1	Economische Visie ‘Made in Maastricht’	5
2.2	Besluit gemeenteraad	5
2.3	Uitzonderingen	6
3	Evaluatie	7
3.1	Aantal koopzondagen	7
3.1.1	Niet-financiële criteria	8
3.1.2	Financiële criteria	9
4	Resultaten	11
4.1	Niet-financiële evaluatie	11
4.1.1	Banenmarkt - Voortgang Stores@Work	11
4.1.2	Leefbaarheid en veiligheid	12
4.1.3	Parkeerdrukke	12
4.2	Financiële evaluatie	13
4.2.1	Kosten wekelijkse koopzondagen	13
4.2.2	Opbrengsten wekelijkse koopzondagen	14
4.2.3	Financieel Resultaat	15
5	Conclusie	17
5.1	Stores@Work	17
5.2	Leefbaarheid en veiligheid	17
5.3	Parkeerdrukke	17
5.4	Financiële criteria	18
5.5	Aanbeveling	18
6	Figuren	19

---

2 Inleiding

2.1 Economische Visie ‘Made in Maastricht’

In 2013 heeft de gemeenteraad van Maastricht unaniem gekozen voor de nieuwe economische visie ([Made in Maastricht, Economische Visie Maastricht 2020](#)). Dit is de economische uitwerking van de Stadsvisie 2030 en vormt samen met de structuurvisie en de (nog op te stellen) sociale visie de kern van het strategisch gemeentelijk beleid. Primaire doelstelling van de economische visie is de ontwikkeling van een toekomstbestendige economie met voldoende werkgelegenheid.

In deze economische visie zet de gemeente in op het behoud van een stevig fundament en brede structuur door ondernemers te faciliteren, meer flexibiliteit te bieden en van buiten naar binnen te denken. Daarnaast heeft de gemeente zich gecommitteerd om in te zetten op de belangrijkste randvoorwaarden op ruimtelijk (bereikbaarheid, vestigingsklimaat), sociaal (arbeidsparticipatie, onderwijs) en mentaal gebied (open houding, experimenteerruimte).

Om de economische positie van Maastricht te onderscheiden en te stimuleren is ervoor gekozen om extra in te zetten op drie speerpunten:

- Het versterken van de internationale concurrentiepositie van Maastricht door te investeren in kennis en innovatie (kennisstad)
- Het versterken van de relatie tussen economie en cultuur (cultuurstad)
- Maastricht verder uit te bouwen als ontmoetingsstad voor het nieuwe werken, winkelen en bezoeken (bezoekersstad)

Eén doelstelling vanuit deze economische visie is om Maastricht te behouden in de top-3 als winkelstad. De modernisering van winkeltijden is één van de praktische uitwerkingen van deze doelstelling. Met het vrijgeven van de wekelijkse zondagopenstelling per 1 april 2013 wil Maastricht haar toeristisch profiel als bezoekstad versterken. Want de mogelijkheid tot winkelpenning op zondagmiddag ondersteunt het toerisme naar Maastricht en houdt Maastricht zodoende aantrekkelijk als toeristische bestemming (ook voor het verblijfstoerisme).

2.2 Besluit gemeenteraad

De gemeenteraad heeft op 22 januari 2013 besloten om een wekelijkse zondagopenstelling mogelijk te maken voor ondernemers die hierin geïnteresseerd zijn, voor een proefperiode van 2 jaar, met een tussentijdse evaluatie na 1 jaar. De raadscommissie Economische en Sociale Zaken (ESZ) heeft in haar vergadering van 5 maart 2013 het akkoord gegeven om te beginnen met de proef, omdat aan de voorwaarden die zij gesteld had, is voldaan. Deze randvoorwaarden voor de tussentijdse evaluatie worden benoemd in hoofdstuk 3.

De proefperiode is begonnen vanaf koop'zondag' tweede paasdag 1 april 2013. De nieuwe verordening geldt voor de hele gemeente Maastricht. Dus ook voor de buitenwijken. De toegestane openingstijden voor de zondag zijn 12.00 tot 18.00 uur.

2.3 Uitzonderingen

Op de nieuwjaarsdag, eerste paasdag, eerste pinksterdag, eerste en tweede kerstdag is geen zondagopenstelling toegestaan. Voor het centrum geldt dat ook voor de zondagen van carnaval, de Heiligdomsvaart en Reuzenstoet.

Ook geldt voor het centrum op de dagen waarop de Stadsprocessie (Sint Servaas) en de Sacramentsprocessie van de Onze Lieve Vrouweparochie plaatsvindt, dat de winkels geopend mogen zijn vanaf 13.00 uur.

3 Evaluatie

Dit onderzoek betreft een tussentijdse evaluatie van de nieuwe Winkeltijden. De raadscommissie Economische en Sociale Zaken (ESZ) heeft in haar vergadering van 5 maart 2013 hiervoor kwalitatieve en kwantitatieve evaluatiecriteria geformuleerd. Er is afgesproken in de raadscommissie ESZ om zich tijdens de tussentijdse evaluatie te concentreren op de kwantitatieve analyse van de volgende criteria:

- A. aantal banen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt (stores@work)
- B. leefbaarheid en veiligheid
- C. parkeerdrukke
- D. financiële evaluatie

Conform afspraak is dit een beperkte evaluatie die zich toespitst op de viertal hierboven genoemde criteria. De tussentijdse evaluatie is bedoeld om met name in kaart te brengen of zich ongewenste ontwikkelingen (of kosten) zouden voordoen. Dit is momenteel niet het geval. In tegendeel, er klinken signalen vanuit de ondernemers uit de stad die wijzen op een positieve ontwikkeling m.b.t. de wekelijkse koopzondagen.

Na 2 jaar vind er een uitgebreidere evaluatie plaats die gebaseerd is op kwalitatieve en kwantitatieve criteria. De uitgebreide criteria worden benoemd in de Evaluatiecriteria Winkeltijden van de raadscommissie ESZ van 5 maart 2013.

De financiële evaluatie richt zich in deze tussentijdse evaluatie met name op het vergelijken van de jaarlijks extra begrote en daadwerkelijke jaarlijkse extra kosten en opbrengsten (zie tabel 1) die benoemd zijn onder punt 11 van het Raadsvoorstel Winkeltijden.

3.1 Aantal koopzondagen

Volgens de oude Winkeltijdenregeling waren er ook 21 koopzondagen ingepland. Dit rapport evalueert de invloed van de wekelijkse koopzondagen. Voor de evaluatie van de financiële criteria wordt ook rekening gehouden met de kosten die door de reguliere koopzondagen sowieso in 2013 hadden plaatsgevonden.

Door de nieuwe winkelopeningstijden op de zondag betekent dit dat in totaal er in de periode van 1 april 2013 tot en met 31 maart 2014 31 extra koopzondagen plaatsgevonden (naast de reguliere 21 reeds ingeplande koopzondagen). In totaal vonden er 52 koopzondagen plaats.

Hiervoor zijn extra kosten gemaakt m.b.t. het inzetten van reiniging, handhavers, verkeersregelaars, bemensing fietsenstallingen centrum, i.r.t. parkeerautomaten en bemensing tunneltoezicht. Behalve kosten worden ook extra inkomsten gegenereerd tijdens de koopzondagen door inkomsten uit parkeren. In de begroting is hierbij uitgegaan van een bezettingsgraad van 50%. Ook zijn er wellicht extra inkomsten uit naheffingen (extra inkomsten parkeerboetes).

Bij de evaluatiecriteria die geformuleerd zijn door de commissie van Economische en Sociale Zaken is onderscheid gemaakt tussen niet-financiële criteria en financiële criteria. In 3.1.1. worden de niet-financiële criteria besproken en in 3.1.2. de financiële criteria.

3.1.1 Niet-financiële criteria

Hieronder worden de volgende criteria verstaan:

- A. Aantal banen voor mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt
- B. Leefbaarheid en veiligheid
- C. Parkeerdrukke

Ad A. Aantal banen voor mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt

De gemeenteraad stelde vorig jaar dat het verruimen van de winkeltijden ook moest leiden tot meer werkgelegenheid in de detailhandel voor mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Dit resulteerde in het Stores@Work plan. Dit project creëert een kans voor kandidaten met of zonder werkervaring en specifieke kennis of opleiding om een baan in de detailhandel te verdienen. Na een korte leer/werk periode gaat de kandidaat voor minimaal negen maanden of een jaar aan de slag bij een van de deelnemende winkels in de binnenstad van Maastricht.

De stuurgroep van het project bestaat uit leden van Centrummanagement Maastricht, de Bijenkorf, Podium24, gemeente Maastricht, Pentasz, gemeente Valkenburg en ProLabor. De uitvoering van het project is in handen van ProLabor.

Aanleiding van het project

- Baanopeningen door uitbreiding koopzondagen in binnenstad Maastricht.
- Behoeft om Maatschappelijk Verantwoord te Ondernemen.
- Behoeft aan vacatureopeningen voor kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Behoeft aan potentieel van goed opgeleide en gemotiveerde werknemers voor de detailhandel en overige ondernemers in Maastricht.

Projectvraag

Ontwikkelen en uitvoeren van een werkgelegenheidsproject dat gericht is op de instroom van kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor er kwalitatieve instroom bij de deelnemende bedrijven gerealiseerd wordt voor de functie van: aankomend verkoper of anders gerelateerd aan de activiteit.

Doel

Minimaal 25 werknemers met een (ntb) afstand tot de arbeidsmarkt werven, selecteren, plaatsen & begeleiden om (na een praktijkgerichte training van maximaal 6 maanden) als 'aankomend verkoper of gerelateerde functie aan activiteit' in te stromen bij diverse ondernemers in de (binnen)stad Maastricht, waarbij geldt dat deze kandidaten – bij deelname aan het project – volledig onafhankelijk zijn van een uitkering.

Doelgroep

Primair niet werkende werkzoekenden en werkenden uit de regio Maastricht-Heuvelland (kandidaten met WW- en/of WWB rechten), die aangewezen zijn op uitvoerend werk en de ambitie hebben om duurzaam in de detailhandel te werken.

Ad B. Leefbaarheid en Veiligheid

In deze tussentijdse evaluatie wordt aan de hand van een aantal politiecijfers die terugrijpen op aangiftes in geheel Maastricht en in het centrum beoordeeld of de leefbaarheid en veiligheid door de extra koopzondagen significant is beïnvloedt. De aangiftes die in bepaalde tijdspannes met elkaar worden vergeleken zijn:

- Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen
- Diefstal van motorvoertuigen
- Diefstal van brom-, snor-, fietsen
- Zakkenrollerij
- Mishandeling
- Straatroof
- Vernieling cq. zaakbeschadiging
- Winkeldiefstal

Ad C. Parkeerdrukke

Aan de hand van gegevens van Q-park wordt een beeld vergaard van de parkeerdrukke in de binnenstad.

3.1.2 Financiële criteria

Financiële criteria hebben betrekking op de kosten van de inzet en gebruik van:

- Verkeersregelaars
- Handhavers
- Reiniging
- Parkeerautomaten
- BezoekersParkeerPas (BPP)
- Parkeeropbrengsten en naheffingen
- Openstelling fietsstallingen
- Bemensing tunneltoezicht

Behalve kosten worden ook extra inkomsten gegenereerd tijdens de koopzondagen door inkomsten uit parkeren. In de begroting is hierbij uitgegaan van een bezettingsgraad van 50%. Tabel 1 laat de begrote kosten en opbrengsten zien n.a.v. het vrijgeven van de koopzondagen. Dit resulteert in een sluitende begroting voor de koopzondagen.

Tabel 1 : Begroting n.a.v. vrijgeven koopzondagen

Omschrijving	Kosten op jaarbasis (€)	Opbrengsten op jaarbasis (€)
Inzet handhavers	€ 75.000	
Reiniging	€ 42.000	
Openstellen fietsstallingen	€ 12.000	
Verkeersregelaars	€ 21.500	
Bemensing tunneltoezicht	€ 11.250	
Overig i.r.t. Parkeerautomaten	€ 38.250	
Extra parkeerinkomsten		€200.000
Totaal	€200.000	€200.000

4 Resultaten

4.1 Niet-financiële evaluatie

4.1.1 Banenmarkt - Voortgang Stores@Work

In de pilotfase 1 van het project met een looptijd van mei 2013 tot mei 2014 zijn er sinds vorig jaar 8 kandidaten een half jaar aan het werk geweest bij de diverse ondernemers in de binnenstad. Twee kandidaten hebben door het pilotproject momenteel een vaste baan gekregen. Ook is één kandidaat (exclusief die 8 kandidaten) die deelnam aan het project herplaatst bij het Sportpark omdat dit werk beter bij de kandidaat past.

Ondertussen is de eerste fase van Stores@Work met de betrokken partijen geëvalueerd en fase 2 doorontwikkeld. Hierbij zijn de bevindingen van de ondernemer centraal gesteld in het aangepaste plan, waarbij de belangen van de kandidaten niet uit het oog verloren zijn.

Uit de eerste fase van het pilotproject blijkt dat het ondanks gecombineerde inspanningen van alle betrokken partijen moeilijk is om kandidaten vast geplaatst te krijgen. Momenteel hebben zoals gezegd 2 kandidaten een vast contract. Dit betekent dat 6 kandidaten wel een half jaar aan de slag zijn geweest en werkervaring hebben opgedaan maar naderhand geen contract kregen. De redenen hiervoor zijn divers: soms is sprake van disfunctioneren van de kandidaat, soms komt het door de financiële situatie van de onderneming, soms door een nieuwe visie van de onderneming en soms laat de gezondheid van een kandidaat het niet toe en blijkt de werkbelasting te groot te zijn.

Er is bij het pilotproject ambitieus ingezet, nu is de voortgang van het pilotproject getoetst en aan de hand daarvan is het plan op een paar punten aangepast.

Een belangrijkste verandering is het terugdraaien van de minimale aantal werkuren per week van 28 uur naar 12 uur omdat de ondernemers aangaven aan dat een verruiming van de werkgelegenheid niet direct betekende dat er een baan van 28 uur beschikbaar is. Dit betekent dat een kandidaat door de deelname aan het project niet volledig onafhankelijk van een uitkering wordt. Wél betekent het winst voor de kandidaat zelf, door te werken kan de kandidaat zijn eigenwaarde verbeteren, leert hij en zij functioneren in een werkomgeving, bouwt sociale contacten op én kan het huidige werk de kans op een toekomstige baan in de detailhandel met meer uren vergroten.

Ook ging fase 1 uit van een opleidingsproject van 1 jaar en vervolgens ook een baangarantie van 1 jaar. Dat betekende voor de ondernemers een verplichting van 2 jaar. Nu duren de projecten 9 tot 12 maanden met de optie tot verlenging (en niet meer de verplichting). Ook is in fase 2 voor gekozen om een training op locatie te geven. Dit werkt beter dan het opleidingstraject dat vorig jaar bij 50/50 store plaatsvond. De ondernemers gaven aan dat dit opleidingstraject vaak teveel afweek van de taken op de eigen werkvloer. Op deze manier wordt de ondernemer ook eerder bij de selectie van de kandidaten betrokken. Prolabor maakt een voorselectie van de kandidaten op basis van een door de ondernemer aangereikt functieprofiel.

4.1.2 Leefbaarheid en veiligheid

Of een aantal elementen van de leefbaarheid en veiligheid beïnvloedt wordt door de wekelijkse koopzondag is in kaart gebracht aan de hand van een aantal aangiftes bij de politie op de zondagen. Statistieken zijn in kaart gebracht van aangiftes die beïnvloedt kunnen worden door een (koop)zondag.

Tabel 2: Aangiftes op zondagen in de wijk Centrum (aantal)¹

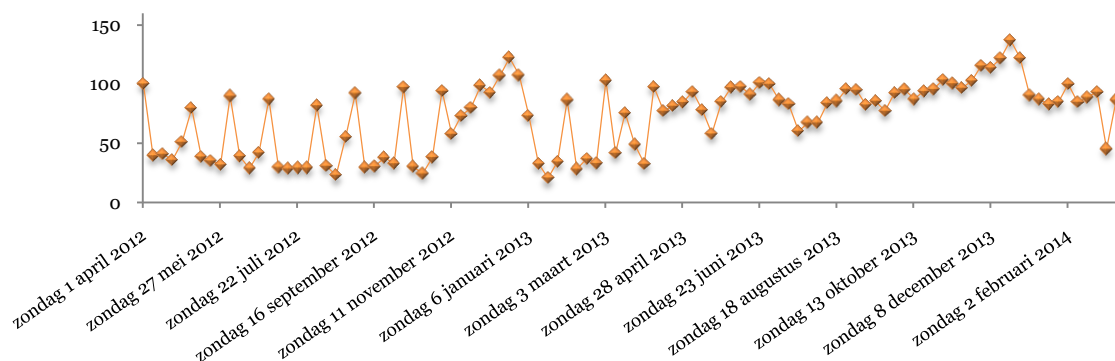
Aangiftes	1 april 2012 - 31 maart 2013	1 april 2013 - 31 maart 2014	Vershil
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	50	25	-25
Diefstal van motorvoertuigen	11	10	-1
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	123	79	-44
Zakkenrollerij	153	140	-13
Mishandeling	48	34	-14
Straatroof	4	7	+3
Vernieling cq. zaakbeschadiging	42	36	-6
Winkeldiefstal	27	42	+15

Uit Tabel 2 blijkt dat op de zondagen (in het centrum) het aantal aangiftes m.b.t. winkeldiefstal (+15) en straatroven (+3) van april 2013 t/m maart 2014 is toegenomen t.o.v. het voorafgaande jaar van april 2012 t/m maart 2013. Het aantal aangiftes op de zondag m.b.t. diefstal uit/vanaf motorvoertuigen, diefstal van motorvoertuigen, diefstal van brom-, snor- en fietsen, zakkenrollerij, mishandeling, vernieling cq. zaakbeschadiging zijn ten opzichte van april 2012 t/m maart 2013 in het centrum op de zondagen afgenomen.

4.1.3 Parkeerdrukte

De parkeergarages in de gemeente Maastricht worden beheerd door Q-park. De bezettingen van de parkeergarages levert Q-park alleen geïndiceerd aan. Voor de evaluatie van de koopzondagen is 1 april 2012 op 100 geïndiceerd. Je kunt dan zien of de bezetting van de Q-park parkeergarages ten opzichte van april 2012 gestegen of gedaald is.

Figuur 1: Bezetting Q-parkgarages in Maastricht (totaal; 1 april 2012 is op 100 gesteld)

Uit de grafiek blijkt dat ten opzichte van 1 april 2012 de bezetting op de zondagen in de Q-park parkeergarages na het vrijgeven van de koopzondagen is toegenomen. In het eerste jaar zie je duidelijk een lagere bezetting op de zondagen dat de winkels gesloten waren. Na 1 april 2013 is er sprake van

¹ Op basis van politiecijfers.

een stabiele hogere bezetting.² Het dipje in maart 2014 wordt verklaard door carnavalszondag waarop de winkels gesloten waren.

4.2 Financiële evaluatie

4.2.1 Kosten wekelijkse koopzondagen

Tabel 3 laat de begrote en gerealiseerde extra kosten zien voor de financiële evaluatiecriteria van de wekelijkse koopzondagen.

Tabel 3: Begrote en gerealiseerde **kosten** op jaarbasis (€)

Omschrijving	Begrote extra kosten op jaarbasis (€)	Gerealiseerde extra kosten op jaarbasis (€) ³	Verschil (€)
Inzet handhavers	€ 75.000	€80.255	€5.255
Reiniging	€ 42.000	€67.726 ⁴	€25.726
Openstellen fietsstallingen	€ 12.000	€65.279	€53.279
Verkeersregelaars	€ 21.500	€24.304	€2.804
Bemensing tunneltoezicht	€ 11.250	€14.111	€2.861
Overig i.r.t. Parkeerautomaten	€ 38.250	€ 40.531	€ 2.281
Teamleiding handhaving en tunneltoezicht	€0	€1.400	€1.400
Totaal	€ 200.000	€293.606	€ 93.606

De kosten voor de inzet van handhavers na het vrijgeven van de koopzondagen bedroegen €123.822 (Zie Figuur 3). Dit betreft een stijging van €80.255 (er was € 75.000 extra begroot) waarmee de begroting met €5.255 wordt overschreden.

De gerealiseerde extra kosten voor het inzetten van de reiniging bedroegen € 67.726. Dit bedrag is exclusief de verwerkingskosten van het afval.

De kosten voor het openstellen van de fietsstallingen worden niet gedekt door de begrote €12.000. De verwachte bezetting, het te hanteren uurtarief en de verwachte te werken uren weken sterk af van de feitelijke bezetting, gehanteerd uurtarief en gemaakte uren. De kosten voor de openstelling van de fietsstallingen in het centrum (het Bat, de Kesselskade, de Markt) na het vrijgeven van de koopzondagen bedroegen €97.413 (Figuur 5): een stijging van €65.279. Dit betekent een overschrijding van de begroting met €53.279 (Figuur 5).

De kosten voor de inzet van verkeersregelaars na het vrijgeven van de koopzondagen bedroegen €38.230 (Figuur 4). Dit betreft een stijging van €24.304 waarmee de begroting met €2.804 wordt overschreden (€ 24.304 – € 21.500).

De kosten voor de inzet van tunneltoezicht na het vrijgeven van de koopzondagen bedroegen €22.489. Dit komt overeen met een stijging van €14.111 (Zie Figuur 3) voor de kosten van tunneltoezicht in

² De bezetting op de zondagen is toegenomen, het is hierbij waarschijnlijk dat de kosten voor Q-park voor deze dagen ook gestegen zijn. Een verschuiving van de bezettingsgraad (wellicht sprake van minder drukte doordeweeks) is bij de tussentijdse evaluatie niet in kaart gebracht.

³ Om te bepalen welk aandeel van de kosten 'extra' is, zijn de kosten van het jaar voorafgaand aan het vrijgeven van de koopzondagen als regulier bestempeld. Deze kosten zijn in mindering gebracht op de totale kosten in het jaar na het vrijgeven van de koopzondagen. Het verschil zijn de 'extra' kosten ten gevolge van de invoering van het vrijgeven van de koopzondagen.

⁴ € 67.726 zijn de gerealiseerde extra kosten voor de inzet van de reiniging exclusief de verwerkingskosten van het afval.

vergelijking met het jaar voorafgaand aan het vrijgeven. Dit is een overschrijding van de begroting met €2.861 (€ 14.111-11.250).

In relatie tot de kosten voor de parkeerautomaten was € 38.250 gereserveerd als begrote extra kosten op jaarbasis voor de wekelijkse koopzondag. Dit bedrag is opgebouwd uit:

- € 20.000 voor het inzetten van de technische dienst voor het onderhoud van de parkeerautomaten,
- € 5.000 voor het fysiek en digitaal aanpassen communicatie parkeerautomaten en
- € 13.250 voor de aanpassingen als gevolg van de uitbreiding van de BezoekersParkeerPas⁵.

De gerealiseerde extra kosten voor deze drie onderdelen bedroegen op jaarbasis €40.531. Dit betekent een overschrijding van € 2.281 ten opzichte van de begroting.

Aan de inzet van de handhavers en toezichhouders van de tunnel zijn kosten verbonden voor de inzet van teamleiding. Deze kosten zijn niet opgenomen in de begroting. De meerkosten voor de teamleiding ten opzichte van het jaar voorafgaand aan het vrijgeven bedroegen €1.400 (Figuur 3).

4.2.2 Opbrengsten wekelijkse koopzondagen

De opbrengsten worden in kaart gebracht door regulieren parkeerinkomsten in de A- en B-zones, BezoekersParkeerPassen, naheffingen en gemeentelijke fietsenstallingen. Bij de gemeentelijke fietsenstallingen kon men tot en met juni 2013 betaald de fiets stallen. Na 1 juli 2013 werd het stallen van de fiets op deze drie plekken (het Bat, de Kesselskade en de Markt) gratis.

Tabel 4 laat de begrote en gerealiseerde opbrengsten zien voor de financiële evaluatiecriteria.

Tabel 4: Begrote en gerealiseerde **opbrengsten** op jaarbasis (€)

Omschrijving	Begrote opbrengsten op jaarbasis (€)	Gerealiseerde extra opbrengsten op jaarbasis (€) ⁶	Vershil (€)
Parkeerinkomsten	€ 200.000	€434.958	€234.958
Naheffingen	€ 0	€152.526	€152.526
Fietsenstalling	€0	€2.332	€2.332
Totaal	€ 200.000,00	€ 589.816	€ 389.816

De opbrengsten uit parkeren worden gepresenteerd in Figuur 6. De totale parkeeropbrengsten in het jaar voorafgaand aan de invoering van het vrijgeven bedroegen €320.817. In het eerste jaar van het vrijgeven van de koopzondagen zijn de totale parkeeropbrengsten (bezoekersparkeerpassen en regulier) op de zondagen gestegen tot €755.775 (Zie Figuur 6). De gerealiseerde extra opbrengsten zijn €755.775 - €320.817 = € 434.958).

⁵ Het tegoed van 25 uur per kwartaal op de BBP werd uitgebreid naar 50 uren per kwartaal per 1 april 2013 en ook de cumuleerbaarheid werd uiterlijk per 1 juni te verhoogd naar 100 i.p.v. 50 uren per kwartaal

⁶ Om te bepalen welk aandeel van de opbrengsten 'extra' is, zijn de opbrengsten van het jaar voorafgaand aan het vrijgeven van de koopzondagen als regulier bestempeld. Deze opbrengsten zijn in mindering gebracht op de totale opbrengsten in het jaar na het vrijgeven van de koopzondagen. Het verschil zijn de 'extra' opbrengsten ten gevolge van de invoering van het vrijgeven van de koopzondagen.

Er blijkt uit de evaluatie dat de parkeeropbrengsten op de zondagen zijn toegenomen. Bij deze beperkte tussentijdse evaluatie zijn de meeropbrengsten van de zondagen niet afgezet tegen de doordeweekse parkeeropbrengsten. Dit vindt plaats bij de uitgebreide evaluatie.

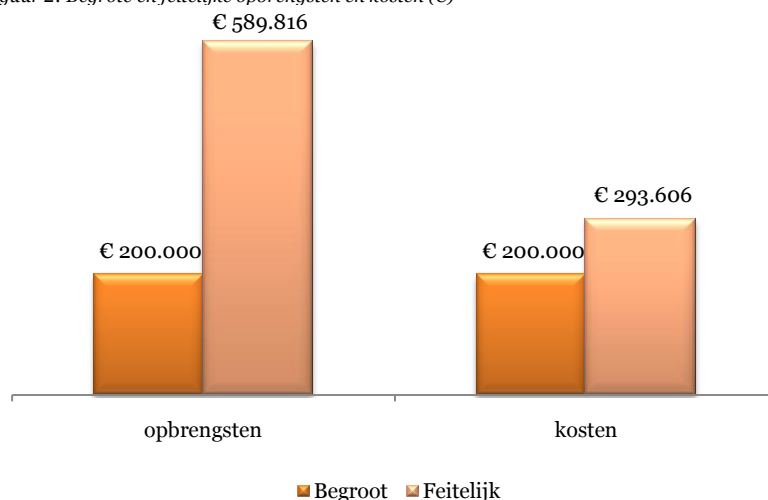
Figuur 7 van de bijlage laat de parkeeropbrengsten per zondag in een grafiek zien.

Figuur 8 laat de opbrengsten uit naheffingen⁷ zien voor de zondagen. Deze opbrengsten zijn niet meegenomen in de oorspronkelijke begroting evenals de opbrengsten uit de fietsenstalling. Uit Figuur 9 blijkt dat er toch inkomsten zijn gerealiseerd uit de fietsenstalling. Wel is duidelijk dat deze opbrengsten lager zijn dan het voorgaande jaar omdat de fietsenstalling per 1 juli 2013 gratis is geworden.

4.2.3 Financieel Resultaat

Figuur 2 laat zien dat de opbrengsten ruim boven de begrote opbrengsten uitkomen. Ook de kosten komen hoger uit dan begroot. De meerkosten worden gecompenseerd door de meeropbrengsten. Het resultaat van de opbrengsten en kosten is €296.210 positief ten opzichte van de begroting (€589.816 – €293.606 = €296.210).

Figuur 2: Begrote en feitelijke opbrengsten en kosten (€)

⁷ Opgelegde parkeerboetes bij het niet betalen van je parkeerrecht: parkeergeld, vergunning of ontheffing in betaald parkeergebieden. Parkeerbelasting en administratiekosten (leges) voor het opleggen van een boete.

5 Conclusie

Hieronder worden puntsgewijs de uiteenlopende de evaluatiecriteria aangestipt en aanbevelingen gedaan.

5.1 Stores@Work

Uit de tussentijdse evaluatie blijkt met betrekking tot het aantal niet-financiële criteria dat bij Stores@Work momenteel 8 kandidaten zijn begonnen sinds de start van Stores@Work waarvan er 2 momenteel een contract hebben gekregen. De redenen dat de andere kandidaten geen contract aangeboden kregen (na hun detacheringsperiode) lopen uiteen (financiële crisis, nieuw management met andere visie, disfunctioneren kandidaat of gezondheidsredenen kandidaat). Naar aanleiding van een evaluatie van fase 1 is het plan op een aantal punten aangepast. In fase 2 zijn er nog 17 kandidaten te plaatsen binnen het project.

Het pilotproject is tussentijds aangepast waardoor het voor de ondernemers ook weer aantrekkelijker wordt om aan Stores@Work deel te nemen. Door het aantal contracturen te verminderen wordt een kandidaat niet volledig onafhankelijk van een uitkering maar moet de winst gezocht worden op het persoonlijke vlak voor de kandidaat. Het verbeteren van de eigenwaarde, verbetering van de financiële situatie kandidaat, het opbouwen van een sociaal netwerk en doordat zij werkervaring opdoen vergroot dit hun toekomstige kansen op de arbeidsmarkt. Doordat uiteenlopende ondernemers deelnemen aan het project geven zij aan ook oog te hebben voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en dit past in de participatiemaatschappij waarin men graag ziet dat zoveel mogelijk mensen, naar hun kunnen, participeren.

Het oorspronkelijke doel om minimaal 25 werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt te plaatsen en te zorgen dat ze onafhankelijk worden van een uitkering, zal grote inspanningen vergen. De winst van het project hoeft niet alleen in aantallen gezocht te worden. Andere meer subjectieve beoordelingscriteria zoals het verbeteren van de eigenwaarde van kandidaten, toekomstperspectieven verbeteren en de verbondenheid en inzet van de ondernemers aan het project kunnen ook worden gezien als winst van het project.

5.2 Leefbaarheid en veiligheid

Zakkenrollerij is moeilijk te vergelijken met vernieling. Wel blijkt uit de aangiftes die in kaart zijn gebracht dat er na de vrijgegeven koopzondagen zowel een stijging als een daling is te zien afhankelijk van het soort aangifte. Hierbij is vooral gekeken naar aangiftes die gerelateerd zijn aan een drukke winkeldag. Dit maakt aannemelijk dat door de wekelijkse koopzondag de leefbaarheid en veiligheid als men kijkt naar de in ogenschouw genomen aangiftes niet duidelijk positief of negatief beïnvloed is.

5.3 Parkeerdrukke

Uit de geïndiceerde data van de Q-park garages in het centrum blijkt dat de parkeerdrukke gemeten na 1 april 2012 is toegenomen in de Q-park garages. Dit wijst erop dat door de wekelijkse koopzondag Maastricht meer bezoekers trekt op zondag.

5.4 Financiële criteria

De tussentijdse kwantitatieve evaluatie laat zien dat de opbrengsten ruim boven de begrote opbrengsten uitkomen. Ook de kosten komen hoger uit dan begroot. De meerkosten worden echter gecompenseerd door de meeropbrengsten. Het resultaat van de opbrengsten en kosten is €296.210 positief ten opzichte van de begroting ($€589.816 - €293.606 = €296.210$).

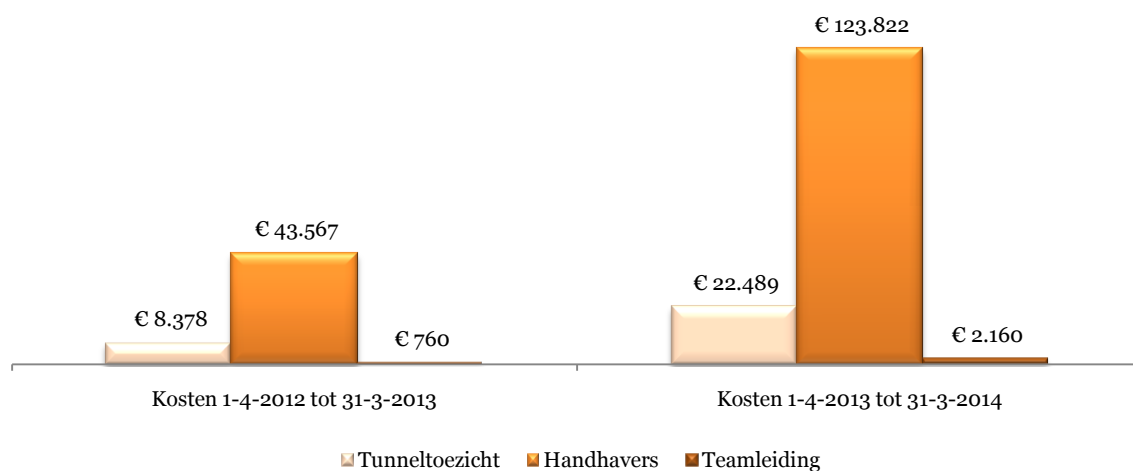
5.5 Aanbeveling

Gezien deze bevindingen bevelen wij aan om aan de hand van de tussentijdse evaluatie van de wekelijkse koopzondag het huidige beleid m.b.t. wekelijkse koopzondag voort te zetten zoals gesteld in het raadsvoorstel Winkeltijden van 27 november 2012.

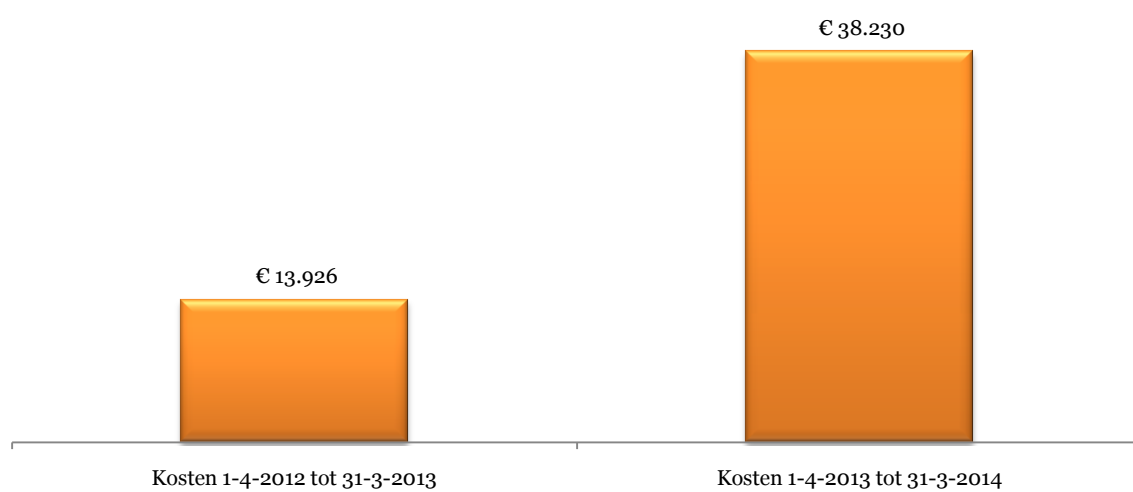
In het voorjaar 2015 vindt de uitgebreide evaluatie plaats zoals omschreven door de raadscomissie ESZ in het stuk van 20 februari 2013 met referentienummer 2013-08614. In deze uitgebreidere evaluatie wordt aan de hand van kwalitatieve en kwantitatieve criteria de proef van de wekelijkse koopzondagen geëvalueerd.

6 Figuren

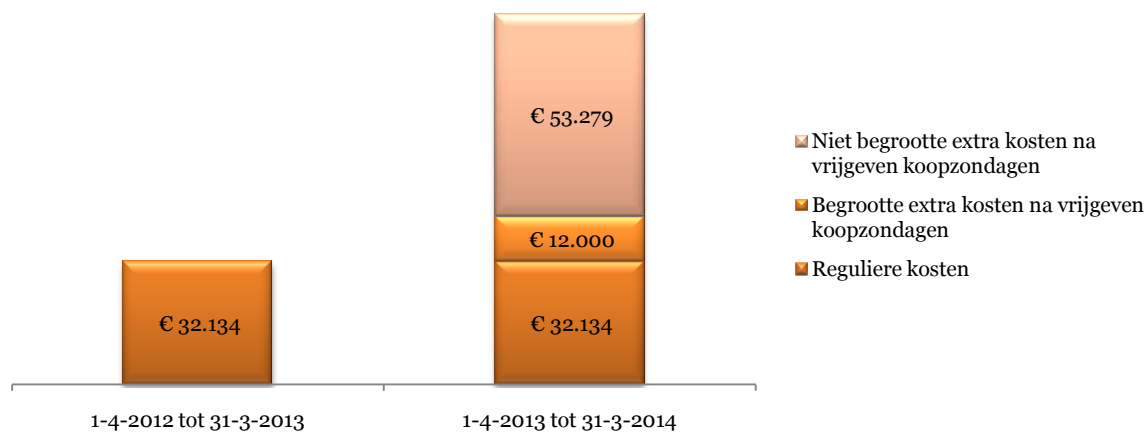
Figuur 3: Kosten handhavers, tunneltoezicht en teamleiding (€)

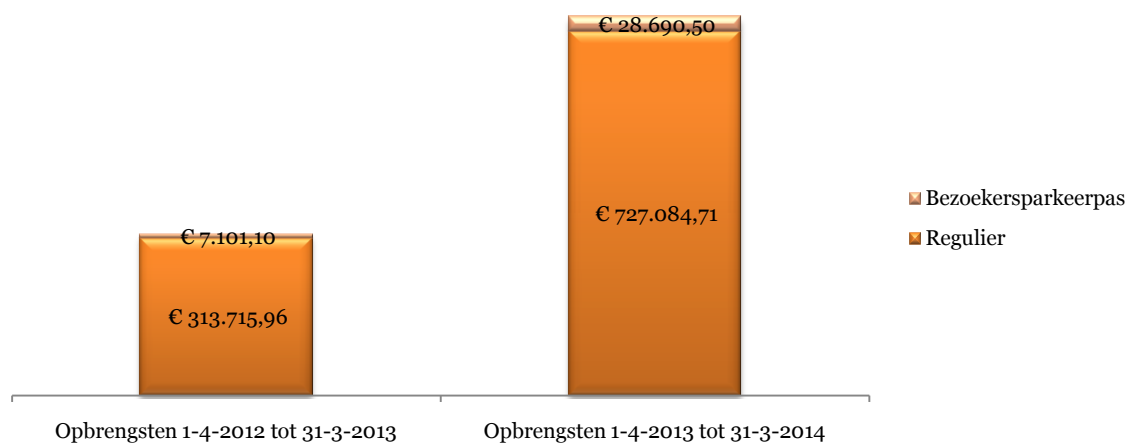
Figuur 4: Kosten verkeersregelaars (€)

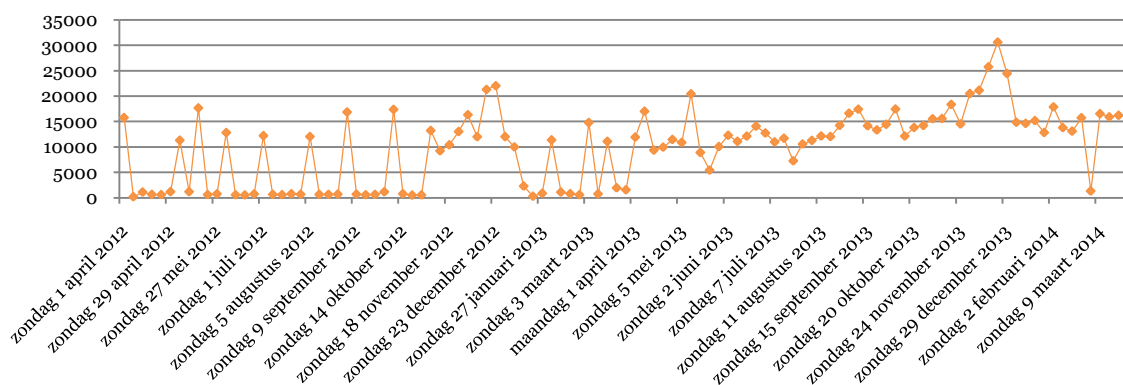
Figuur 5: Kosten openstellen fietsstallingen op jaarbasis (€)

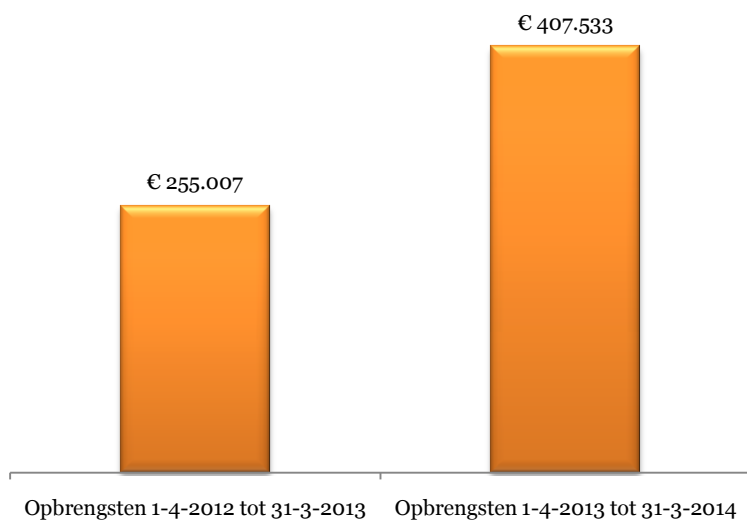
Figuur 6: Parkeeropbrengsten A+B zone onderverdeeld naar Bezoekersparkeerpas en regulier

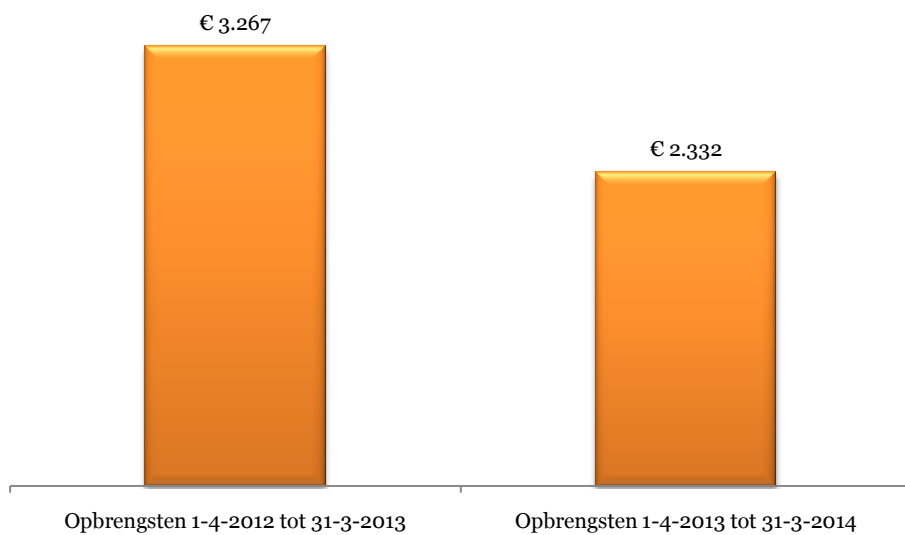
Figuur 7: Parkeeropbrengsten per zondag in A+B zone inclusief de bezoekersparkeerpas (€)

Figuur 8: Opbrengsten naheffingen op zondag in het centrum (€)⁸

Figuur 9: Opbrengsten fietsenstalling (€)

---

⁸ Opbrengsten gecorrigeerd voor oninbaarheid, seponering en onverwerkbaarheid, uitgaande van gemiddelde opbrengst per bon á €59.

> RETOURADRES POSTBUS 1992, 6201 BZ MAASTRICHT

Aan de leden van de
Raadscommissie ESZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

WWW.GEMENTERMAASTRICHT.NL

ONDERWERP
Tussentijdse evaluatie koopzondagen

DATUM
16 mei 2014

BIJLAGEN
1

VERZONDEN 26 MEI 2014

BEHANDELD DOOR
S. (Sonja) Coenen
G. (Ard) Costongs

DOORKIESNUMMER
043 350 4788

ONZE REFERENTIE
2014-20007

E-MAILADRES
sonja.coenen@maastricht.nl
ard.costongs@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte leden van de raadscommissie ESZ,

Op 22 januari 2013 werd het raadsvoorstel om voor een proefperiode de wekelijkse koopzondag mogelijk te maken aangenomen door de gemeenteraad. De proefperiode geldt voor 2 jaar met een tussentijdse evaluatie na 1 jaar. Op maandag 1 april 2013 (tweede paasdag) trad het nieuwe beleid in werking nadat evaluatiecriteria, opgesteld door de raadscommissie Economische en Sociale Zaken, waren aangenomen. Daarom wordt de tussentijdse (beperkte) evaluatie (zie bijlage) conform afspraak nu aan u voorgelegd.

Er is afgesproken in de raadscommissie ESZ om zich tijdens de tussentijdse evaluatie te concentreren op de kwantitatieve analyse van de volgende criteria:

- A. aantal banen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt
- B. leefbaarheid en veiligheid
- C. parkeerdrukke
- D. financiële evaluatie

Uit de tussentijdse evaluatie blijkt dat de opbrengsten ruim boven de begrote opbrengsten uitkomen. De kosten komen ook hoger uit dan begroot. Deze meerkosten worden gecompenseerd door de meeropbrengsten. Het resultaat van de opbrengsten en kosten is € 296.210 positief ten opzichte van de begroting.

Tevens blijkt dat de leefbaarheid en veiligheid niet duidelijk positief of negatief beïnvloed is met de in acht genomen indicatoren en dat de parkeerdrukke in de Q-park garages op de koopzondagen in het centrum ten opzichte van april 2012 is toegenomen.

Verder blijkt uit de tussentijdse evaluatie dat het een grote inspanning vergt om 25 mensen aan een baan te helpen in de detailhandel binnen de daarvoor gestelde periode maar dat Stores@Work voor het individu winst oplevert en het projectplan samen met de ondernemers is aangepast aan de huidige mogelijkheden. Naar het zich laat aanzien leidt de urenuitbreiding in de detailhandel

DATUM
16 mei 2014

vermoedelijk tot meer werkgelegenheid in deze sector en wellicht ook in andere sectoren zoals de horeca.

Gelet op de resultaten van de tussentijdse evaluatie is er op dit moment geen reden om de proef met de wekelijkse koopzondagen stop te zetten.

Zoals afgesproken staat er een uitgebreide evaluatie van de wekelijkse koopzondagen gepland in het voorjaar van 2015. In de uitgebreide evaluatie wordt o.a. ook aandacht besteedt aan de invloed van de culturele programmering tijdens de koopzondagen en worden de ervaringen van de ondernemers, bewoners en bezoekers alsmede de werkgelegenheid en andere zaken in kaart gebracht.

Ter informatie treft u bijgaand de Tussentijdse evaluatie koopzondagen aan.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

J. Aarts

Wethouder Economie, Mobiliteit, Financiën, Vastgoed, Personeel en Organisatie